

Nr 264.

Av herrar Löfgren och Leander, *angående förbättring av vissa äldre tjänstepensioner.*

Då vid 1944 års riksdag beslut fattades om förbättring av vissa äldre tjänstepensioner, undantogs härifrån vissa grupper av pensionstagare, däribland innehavare av pensioner, som genom särskilda beslut beviljats av riksdagen, f. d. anställningshavare, vilka åtnjuta pension enligt de i kungörelsen 585/1934 meddelade s. k. summariska pensionsbestämmelserna för arbetarpersonal i statens tjänst samt f. d. arbetare vid statens järnvägsbyggnader, pensionerade enligt kungörelsen nr 859/1918.

Vid frågans behandling inom bankoutskottet (utskottets utlåtande nr 66) framhölls, att de utom förbättringen ställda grupperna jämväl och i ännu högre grad än de föreslagna pensionsgrupperna voro i behov av en pensionsförbättring. Med anledning härav anför utskottet i sitt utlåtande följande: »Denna uppfattning kan i och för sig icke fränkännas berättigande ur den synpunkten, att det här rör sig om pensionstagare, vilkas pensioner i allmänhet äro jämförelsevis låga.» I sak har sålunda utskottets av riksdagen godkända uttalande tillmätts vitsord, men då en höjning av riksdagspensionerna år 1943 varit föremål för övervägande inom finansdepartementet, utan att det då ansetts lämpligt att anpassa dessa pensioner till de nya tjänstepensionsunderlagen, och de s. k. summariska arbetarpensionerna fastställdes så sent som år 1942, utan att de då undergingo någon höjning i anslutning till de då genomförda pensionsunderlagen i arbetarpensionsreglementet, ansågs, att grund saknades för att dessa grupper av pensionstagare skulle kunna komma i åtnjutande av pensionsförbättring. Emellertid uttalade utskottet såsom sin mening, att en eventuell framtida höjning av pensionsbeloppen för nya pensioner av förevarande art bör föranleda, att frågan om en reglering jämväl av redan beviljade pensioner upptages till prövning.

Av det anförda framgår sålunda bl. a., att de s. k. summariska arbetarpensionerna icke sedan de i fråga om beloppen genom kungörelsen den 7 december 1934 infördes undergått någon förändring och att någon pensionsförbättring icke kan ifrågakomma förrän en revision av bestämmelserna ägt rum. Då det torde framstå såsom i hög grad önskvärt och nödvändigt, att de pensionstagare varom här är fråga erhålla en pensionsförbättring, vill det också förefalla som om en förhöjning av de s. k. summariska pensionsbestämmelsernas pensionsbelopp omedelbart borde vidtagas. För de befattningshavare och arbetare, som ha sina pensioner ordnade enligt de pen-

sionsreglementen som för dem äro gällande, är det vanligt, att pensionerna anslutas till vid olika tidpunkter genomförda lönerogleringar eller avtalsuppgörelser. Då en förskjutning av löneläget jämväl för de grupper av statsanställda, varom här är fråga, ägt rum sedan de s. k. summariska pensionsbestämmelserna fastställdes och då pensionernas grundbelopp variera från 636 till 1 260 för manliga och från 480 till 960 kronor för kvinnliga anställningshavare per år, är det uppenbart, att en revision av dessa bestämmelser är av behovet påkallad.

Givetvis böra även övriga från fjolårets pensionsförbättring undantagna pensionstagargrupper bli föremål för den undersökning och utredning, som vi förutsätta måste föregå en eventuell pensionsförhöjning. Även om de pensioner, som riksdagen beslutat skola utgå till vissa personer, varit föremål för prövning i samband med tillkomsten av de nya pensionsreglementena och någon höjning av dessa pensioner då icke ansågs böra ifrågakomma, vill det förefalla, som om denna omständighet icke bör utesluta en omprövning av dessa pensioners rätta avvägning med hänsyn till de ökade levnads-kostnader, som inträtt sedan flertalet av dessa pensioner beslutades. I ännu högre grad torde en pensionsförhöjning för f. d. arbetare vid statens järnvägsbyggnader vara påkallad, enär deras pensioner utgå efter bestämmelser, som fastställdes redan år 1918.

Då emellertid de från fjolårets förbättring undantagna pensionsgrupperna äro rätt många och pensionerna utgå efter så olikartade och komplicerade grunder, kan ett bedömande av skäligheten i de olika gruppernas rätt till ökad pension och pensionsförbättring för dem, som i fortsättningen måste uppbära de dem tidigare tillerkända lägre pensionerna, näppeligen bedömas utan en ingående undersökning och utredning. Denna bör emellertid icke uppskjutas till en mera avlägsen tidpunkt utan komma till stånd så fort detta låter sig göra. Där är nämligen att bemärka, att det i allmänhet här gäller pensionstagargrupper, som i pensionshänseende äro väsentligen sämre ställda än dem för vilka 1944 års riksdag beslöt pensionsförbättring.

Med hänvisning till det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning i syfte att reglera de från 1944 års riksdagsdebatt undantagna pensionstagargruppernas pensioner och

att de pensionstagare, som efter en dylik reglering icke kunna komma i åtnjutande av förhöjda pensioner, måtte tillerkännas en mot 1944 års riksdagsbeslut svarande pensionsförbättring.

Stockholm den 21 januari 1945.

Axel Löfgren.

Axel Leander.